

Логістика, як фактор підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств

Проаналізовано результати впровадження логістичного аутсорсингу та розглянуто проблеми теоретичних і практичних підходів, які виникають при формуванні логістичних інтеграційних процесів на вітчизняному ринку.

логістика, конкуренція, логістичні процеси, логістичний ланцюг, аутсорсинг, інформаційні технології, внутрішні ресурси, логістичні функції, логістичний аутсорсинг

На сучасному етапі ринкової трансформації економіки України торговельні підприємства змушені працювати в умовах, що характеризуються високим рівнем невизначеності зовнішнього середовища, що постійно змінюється, це впливає й на їх внутрішній стан. Тому важливою умовою радикальної зміни економічного середовища стає формування нових підходів щодо управління підприємством на принципах логістики, що сприятиме підвищенню конкурентного положення.

Дослідження, що були проведені на підприємствах, доказують позитивний взаємозв'язок між ефективною організацією логістичних процесів та успіхом у підприємницькій діяльності завдяки розвитку співдружності між всіма учасниками логістичного ланцюга. Кожний товар або продукт має свою власний та унікальний ланцюг постачання. Іншими словами ланцюг постачання описує весь шлях матеріалів, який вони проходять з початку і до кінця. Тобто ланцюг постачання – послідовність дій, що необхідні для задоволення потреб споживачів.

Вивченню теоретичних питань щодо вирішення проблем при виникненні формування логістичних інтеграційних процесів на ринку досліджували такі вчені як Дехтерева О. А., Лисенський А., Анікін Б.А.

Конкуренція на споживчому ринку посилюється, тому позиція підприємств наряду залежить від того наскільки швидко воно реагує на зміни ринку. На теперішній час існування замкнених підприємств в більшості випадках економічно не виправдане й спричиняє зниження конкурентоспроможності, оскільки вони переповнені найскладнішими бізнес-системами зі великою кількістю процесами. Тому управління ними досить важке завдання. Однією з найбільш сучасних бізнес-моделей, що дозволяє домогтися реальних конкурентних переваг, є аутсорсинг.

Проте, рівень логістичного менеджменту, що досягнуто на вітчизняних підприємствах, як правило, нижчий ніж аналогічного рівня зарубіжних. Для українських підприємств притаманні низькі інвестиції в інформаційні технології, що забезпечують автоматизацію управління логістичними процесами. Одним з видів аутсорсингу є – ІТ-аутсорсинг. У практиці ІТ-аутсорсинга, часткова передача функцій, є найпоширенішим видом послуг. Це дозволяє підприємству приділяти значну увагу індивідуальним запитам організації-замовника або кінцевого споживача, знаходити специфічні рішення, що відповідають конкретним умовам діяльності. Але найголовніше – частковий аутсорсинг дозволяє ефективно використовувати внутрішні ресурси.

Серед логістичних посередників особливе місце займають логістичні провайдери – підприємства, що здійснюють комплекс логістичних послуг на основі

аутсорсинга. В основі аутсорсинга логістичних функцій – є прагнення до скорочення логістичних витрат, а також бажання сконцентруватися на основних видах діяльності.

Логістичні функції не є основним діяльністю підприємств-виробників товарів, тому залучення послуг логістичного провайдера вигідніше, ніж створювати власну систему розподілу. Важливу роль грає й те, що підприємство скорочує фінансові ризики, оскільки логістичний посередник бере на себе відповідальність за виконання тієї чи іншої логістичної операції. Відбувається значне скорочення витрат на транспортування, складування, придбання устаткування, утримання фахівців з логістики. Проте, в Україні такий вид послуг тільки розвивається.

В Україні аутсорсинг розвивається не так активно, що пояснюється цілою низкою причин, найпоширенішими серед яких є:

- недотримання прийнятих зобов'язань щодо рівня обслуговування;
- відсутність стратегічного бачення серед управлінського персоналу;
- складність у досягненні зниження витрат;
- зростання цін після встановлення співпраці;
- зниження можливості впливу та контролю щодо функцій, переданих провайдеру;
- відсутність консультативних можливостей, які спираються на знання, тощо.

Доцільність використання логістичного аутсорсингу визначається для підприємства-замовника у таких випадках:

- тісний взаємозв'язок підприємств-виробників і постачальників товарів з підприємствами транспортної галузі;
- можливість для виробника відмовитися від непрофільних видів діяльності (логістика);
- підвищення гнучкості, як відносно розвитку власної організації, так й відносно її діяльності на ринках;
- використання всіх переваг логістичного підходу до управління власною діяльністю без необхідності розвивати власні компетенції в цій сфері;
- зниження загальних витрат, зміна загальних витрат;
- комплексне логістичне обслуговування високої якості, що забезпечує провайдер;
- підвищення якості послуг для кінцевого споживача, що позитивно відображається на іміджі підприємства замовника тощо.

Учасниками ланцюга постачання можуть бути не тільки компанії, що мають єдине фінансове або економічне управління, але й зовсім незалежні компанії – транспортні організації, дистрибутори, агенти тощо. Проте вони повинні бути включені в єдину систему управління, та підпорядковуватися єдиному менеджменту.

Концепція логістичного аутсорсингу сприяє формуванню стійких довгострокових зв'язків та стратегічного партнерства у відносинах між всіма зацікавленими сторонами: виробником, кінцевим споживачем та постачальником. При впровадженні логістичних принципів на вітчизняних підприємствах необхідно приділити увагу наступним ключовим моментам. Перш за все, застосування логістичного аутсорсингу дозволить підвищити організаційно-економічну стійкість підприємства на ринку, оптимізувати ресурси підприємства (матеріальні, фінансові, трудові). Особливо це важливо в умовах економічної кризи.

По-друге, принципи та методи логістики направлені на прийняття оптимальних рішень щодо мінімізації загальних логістичних витрат підприємства, скорочення всіх видів витрат, пов'язаних з управлінням матеріальними потоками, витрат на транспортування, управління замовленнями та запасами. Все це сприяє зменшенню ризиків підприємства, дозволяє звільнити фінансові кошти на додаткові інвестиції у новітні технології, маркетингові дослідження тощо.

В Україні в подібних послугах зацікавлені підприємства Києва, Одеси, Дніпропетровська, Донецька, Харкова, Львова, а також морські порти. Водночас, пропозиція є незначною. Одними з учасників ринку складських послуг в Україні є транснаціональні компанії, які пропонують повний комплекс логістичних послуг, зокрема перевезення, зберігання, пакетування, обробку вантажів, стікетирування. Мова йде про компанії DHL, Kuehe+Nagel тощо. Серед вітчизняних підприємств такі послуги надає компанія «Українські вантажні кур'єри» (скорочено «УВК»), яка була заснована у 2001 р. на базі відділу логістики потужного холдингу, що включав у себе фірми «Вертикаль», «Меркурій+8», «М-15», «Паралель» – імпортерів ексклюзивних марок Wrigley, Ferrero, SC Johnson, Johnson & Johnson, Lotus, LD – з метою створення ефективної логістичної організації та забезпечення якісного обслуговування брендів вищезазначених партнерів, а також пропозиції на ринку України логістичних послуг високого рівня.

Побудова вітчизняних складських терміналів буде найбільш характерним явищем для тих регіонів України, де утримання власного складу пов'язано з великими витратами та існує значна кількість потенційних клієнтів. Очевидно, такий шлях розвитку складської логістики поряд із осучасненням існуючих складських площ та побудовою нових сучасних складів притаманний насамперед потужним підприємствам, які регулярно потребують великих обсягів послуг зі зберігання та які є чутливими до збоїв у логістичних ланцюгах постачання і збуту, а отже – збоїв на складах.

Таким чином, проаналізувавши результати впровадження логістичного аутсорсингу, варто виділити наступні позитивні аспекти:

- аутсорсер має необхідні ресурси, що дозволяють реагувати на збільшення попиту або інші зміни ринкової кон'юнктури ;
- аутсорсер надає підтримку при виведенні на ринок нового товару через власну дистрибутивну мережу;
- аутсорсер забезпечує повний моніторинг логістичного ланцюга, що відповідає інтересам кінцевого споживача й дозволяє уникнути витрат, пов'язаних зі збоями в постачаннях;
- аутсорсер несе відповідальність за безперебійне функціонування мережі й виконання логістичних операцій на умовах, визначених контрактом;
- відсутність необхідності у розширенні штату підприємства;
- аутсорсинг дозволяє працювати за графіком.

Логістика є тим інтеграційним ланцюгом, що здатна покращити взаємодію між такими базовими функціональними сферами, як постачання, виробництво, маркетинг, дистрибуція, управління продажами, а логістичний менеджмент підтримує системну стійкість фірми на ринку, стирає протиріччя між маркетингом, виробництвом, фінансами та оптимізує міжфункціональні внутрішні рішення.

Список літератури

1. Дехтерева О. А. Організація і техніка зовнішньоторгівельних операцій. – М.: 1992 р.
2. Лисенський А. Методология планирования развития регионов// Экономика Украины. – 2000. - № 5. – С. 59-67.
3. Кальченко А. Г. Логістика: навч. посібник. – К.: КНЕУ. – 2002.
4. Олександр М. А. Контури економічної логістики – К.: Наукова думка. – 2000.

Проанализированы результаты внедрения логистического аутсорсинга и рассмотрены проблемы теоретических и практических подходов, которые возникают при формировании логистических интеграционных процессов на отечественном рынке.

Analysed results of the introduction logistics outsourcing and is considered problems theoretical and practical approach, which appear when shaping logistics integration processes on domestic market.